

De verbondenheid van mens en aarde

(Bij Mt. 13, 24-30, 16^e zondag door het jaar (A), 19 juli 2020)

Als wij vroeger met vakantie met de auto – of nog mooier met de fiets – de Europese landen doorkruisten, overviel mij vaak een soort geluksgevoel. Onbekommerd en met een soort diepe tevredenheid zag ik dat kleurige heuvellandschap, met die gele velden, met tarwe of mais. Jullie herkennen dat vast wel. En meestal direct daarna zag ik dat onkruid, groen, kamille, en in het voorjaar de gele boterbloemen, of later die blauwe pinksterbloemen of die mooie, rode klaprozen.

Als ik nu die velden in mijn vakantie zie, dan zie ik hoe eenvormig alle velden lijken. Je ziet gigantisch grote akkers, waar de klaprozen en pinksterbloemen grotendeels met gif weggespoten zijn. De mens spuit, veel onkruid van vroeger is er niet meer.

Is dat nu echt zo? En is dat erg? Ik moet oppassen. Ik realiseer mij dat ook *ik* ben veranderd. Dat ik anders naar de natuur kijk. En dat het nu vooral nostalgie is van waaruit ik praat. De valkuil is dat mijn blik een onbedoelde veroordeling inhoudt van alle ingrijpen in de natuur. Alsof alle ingrijpen verslechtingen opleveren in plaats van verbeteringen. Alsof het vroeger beter was. Dat was natuurlijk niet zo. Terug naar de natuur wordt zo een valse leuze. Door ingrijpen op verantwoorde wijze is voor uw en mijn dagelijks leven heel veel ten goede veranderd.

Als Jezus in het evangeliefragment dat we net lazen, al iets over de ecologie zegt, dan duidt zijn oproep het graan te beschermen op een zorgvuldig met de natuur omgaan. 'Nee, het onkruid moet er niet tussen uit gewied worden. Want dan zouden jullie met het onkruid ook het graan lostrekken.' Het klinkt als: Pas op, mensen, met jullie gedrag. Wees zuinig op de natuur en weet hoe je ingrijpt. En dat klinkt anders dan dat alles onveranderd moet blijven.

'Corona' heeft laten zien hoe kwetsbaar we zijn. 'Black lives matter' liet zien hoeveel discriminatie van mensen door mensen er is. Klimaat- en milieucrisis tonen hoezeer wij het bewustzijn van de verbondenheid met de natuur kwijt zijn.

Tegelijkertijd is er ook veel hoop. Het hoopgevende voor alle drie de problemen is dat zich wereldwijd veel mensen, en onder hen heel veel jongeren, - zich bewust van hun kracht, - inzetten om tot verandering te komen. Wat betreft de natuur wijzen zij er op dat wij niet boven de natuur staan, er een

beetje boven hangen, en in een slechte definitie van het begrip rentmeester, die aarde mogen uitbuiten, verwoesten en vernietigen, maar dat wij er onderdeel van zijn en dat wij zonder die natuur ten onder gaan.

Er is echt iets aan het veranderen. Kijk naar de acties van klimaatjongeren, die leiden tot een verandering van denken die ons mensen de verbondenheid met de aarde weer laat ervaren. Kijk maar naar de politieke discussies van dit moment, kijk maar naar wat rond geloof en levensbeschouwing aan de orde is. Alles hangt met elkaar samen beginnen we te ontdekken. In politiek en maatschappij. En geloof, - het is goed om je dat te realiseren, geloof doet weer volop mee.

Overal waar in crisisbeheersing en milieuplannen vragen aan de orde komen als: 'hoe leef ik, waar hoor ik bij, vertellen mensen van hun gelovige inspiratie'

En ook jongeren vinden die inspiratie vaak in het verhaal van Jezus en dat waar hij voor stond. Of zij nu kerkgebonden zijn of niet, een kerkverleden hebben of niet.

Ik zie het ook in mijn directe omgeving.

Kinderen die afstand houden van de kerk, - ik kan niet eens zeggen: niets met de kerk hebben, maar er afstand van houden, - en die wel op hún manier aan hun kinderen proberen door te geven wat u en ik ze op onze manier hebben willen leren; hoe in het leven te staan.

Vrienden die in hun leefstijl minder vlees, eten, bewuster kiezen voor wel of niet vliegen, zo min mogelijk nieuwe spullen kopen. En hun huis in stapjes verduurzamen.

Natuurlijk weten zij die dat alles doen, niet wat hun gedrag uiteindelijk zal opleveren. Maar zij hebben het gevoel dat het uit moet zijn met altijd maar meer, en groter en met alles alleen maar vanuit economisch perspectief te bekijken. Er zijn belangrijker invalshoeken aan de orde.

En zij stappen over de angst voor hun eigen bestaan, inkomen en status heen om te leven vanuit een andere, nieuwe visie, authentiek en verbindend. Zij werken aan de kunst om tot een 'gezonde' relatie met de natuur te komen. En zij bevestigen dat een beter leven, betere gezondheid en stijgende levensverwachting daarmee gediend zijn.

Als je in de Bijbel leest hoe een vernieuwde aarde het perspectief is van de wereld, dan begrijp je dat de oproep van Jezus om mee te werken aan de komst van zijn rijk, ook inhoudt, - misschien wel in de eerste plaats,- dat wij door

onze levensstijl meewerken aan het leefbaar houden van de wereld. En wie wil dat niet? Wie zal nee zeggen op die vraag? Maar wie doet het ook?

Betekent de crisis daarin iets voor ons? Hebben wij wat dat betreft ook iets geleerd van de crisis? Voor onze relatie met God, voor onze relatie met onze medemens? Voor onze maatschappelijke betrokkenheid? Voor onze leefstijl?

In de Bijbel klinkt het ergens zo: 'Blijf niet staren op wat vroeger was. Sta niet stil in het verleden. 'Ik,' zegt Hij, 'ga iets nieuws beginnen. - Het is al begonnen, merk je het niet?'

Waarom zou Hij niet iets nieuws beginnen met ons?

Ad Besems